

**ПРОБЛЕМИ РОЗМЕЖУВАННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ ОРГАНІВ
(ПОСАДОВИХ ОСІБ) ЩОДО СКЛАДАННЯ ПРОТОКОЛІВ
ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У СПРАВАХ
ПРО ПОРУШЕННЯ САНІТАРНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ**

Владислав Ігорович БУРДІК,

*здобувач кафедри права
ПВНЗ «Університет сучасних знань»*

В умовах повномасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України, що розпочалося 24 лютого 2022 року, держава зіштовхнулася з безпрецедентним поєднанням загроз воєнного, економічного, соціального та санітарно-епідеміологічного характеру. Масове переміщення населення, руйнування об'єктів критичної інфраструктури, перевантаження системи охорони здоров'я та порушення логістики медичного забезпечення суттєво підвищують ризик виникнення та поширення інфекційних захворювань.

Недотримання карантинних обмежень в умовах воєнного стану набуває особливо загрозливого характеру, оскільки спричиняє додаткове навантаження на заклади охорони здоров'я, які функціонують в екстремальних умовах. За таких обставин інститут адміністративної відповідальності загалом, а також адміністративної відповідальності за порушення норм санітарного законодавства України зокрема, потребує комплексного наукового осмислення.

Ефективне правозастосування безпосередньо залежить від належної організації провадження у справах про відповідні адміністративні правопорушення, невід'ємним елементом якого є процедура оформлення протоколу. Дотримання законодавчо визначених вимог до форми та змісту таких документів, а також чітке розмежування компетенції між органами й посадовими особами, уповноваженими на складення протоколів у таких справах, є необхідними передумовами законності та обґрунтованості притягнення винних осіб до адміністративної відповідальності. Відтак дослідження окреслених питань набувають вагомого значення в умовах сучасних викликів, з якими стикається Україна.

Так, згідно зі ст. 255 КУпАП у разі порушення санітарного законодавства (ст.ст. 42, 44-3 КУпАП) право складати протоколи про адміністративний проступок мають працівники Національної поліції, уповноважені посадові особи органів охорони здоров'я, санітарно-епідеміологічної служби та виконавчих комітетів міських, сільських і селищних рад [1]. Для того, щоб встановити, які саме посадові особи названих органів влади мають право складати такі протоколи, необхідно вивчити галузеве законодавство.

Правове регулювання відносин у сфері охорони здоров'я здійснюється відповідно до Основ законодавства про охорону здоров'я від 19.11.1992 р. № 2801-XII (далі – Основи) [2], законів та підзаконних нормативно-правових актів. Однак в Основах не закріплено повноважень уповноважених посадових осіб МОЗ України або його територіальних органів щодо

складення протоколів у справах про адміністративні правопорушення у досліджуваній сфері. Тому залишається незрозумілим, які саме посадові особи органів охорони здоров'я, посадових осіб інших органів публічної влади уповноважені складати протоколи про адміністративні правопорушення щодо порушення санітарного законодавства.

Закон України «Про систему громадського здоров'я» від 06.09.2022 р. № 2573-IX закріплює у ст. 54, що порушення вимог санітарного законодавства, невиконання приписів посадових осіб органів державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог санітарного законодавства у відповідній сфері тягнуть за собою адміністративну відповідальність згідно із законом [3].

Слід зауважити, що після ліквідації Урядом Державної санітарно-епідеміологічної служби України у 2017 році завдання і функції з реалізації державної політики у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення та здійснення контролю (нагляду) за дотриманням вимог санітарного законодавства були покладені на Державну службу з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів [4].

Згідно з п. 3 Положення про Державну службу з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 02.09.2015 № 667, до завдань цієї служби входить реалізація державної політики у галузі санітарного та епідемічного благополуччя населення, здійснення державного нагляду за дотриманням санітарного законодавства, крім виконання функцій з реалізації державної політики у сфері епідеміологічного нагляду [5]. Отже, функції зі здійснення епідеміологічного нагляду до компетенції цієї служби не належать. Така ситуація не відповідає вимогам постанови уряду України про ліквідацію Держсанепідемслужби, оскільки норми останньої передбачали здійснення епідеміологічного нагляду Державною службою з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (далі – Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів). Повноваження з проведення перевірок суб'єктів господарювання та притягнення правопорушників до адміністративної відповідальності за порушення норм епідеміологічного нагляду, зокрема і правил карантину людей, до функцій цієї служби не належать.

Так само у ст. 255 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) передбачено, що протоколи про адміністративні правопорушення мають право складати уповноважені на те посадові особи органів державної санітарно-епідеміологічної служби (ст. 42-1, 42-2, ч. 1 ст. 44-3, ст. 188-22) [2], хоча ця служба вже ліквідована.

Правом складати протокол про адміністративне правопорушення, передбачене ч. 1 ст. 44-3 КУпАП, наділені уповноважені на те посадові особи органів Національної поліції [2]. Водночас у національному законодавстві, яким урегульовано діяльність Національної поліції, окремих її служб та органів не уточнено які саме посадові особи наділені таким правом.

Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 № 280/97-ВР перелічені повноваження виконавчих органів сільських, селищних та міських рад у сфері притягнення до адміністратив-

ної відповідальності. Виконавчі комітети або створені ними адміністративні комісії мають право розглядати справи про адміністративні правопорушення, які віднесені до їхньої компетенції [6]. Утім названий Закон не закріплює повноважень органів місцевого самоврядування щодо визначення посадових осіб, уповноважених складати протоколи про порушення санітарного законодавства. Зазначену прогалину необхідно усунути шляхом уточнення й розмежування відповідних юрисдикційних повноважень.

Для удосконалення провадження у справах про порушення санітарного законодавства України вбачається необхідним внести зміни і доповнення до національного законодавства, а саме:

1) закріпити в Основах та Законі України «Про систему громадського здоров'я» повноваження конкретних посадових осіб центральних і місцевих органів охорони здоров'я складати протоколи про адміністративні правопорушення у справах про санітарного законодавства;

2) визначити повноваження конкретних посадових осіб Держпродспоживслужби складати протоколи про адміністративну відповідальність за правопорушення, пов'язані з порушенням санітарного законодавства;

3. Передбачити у Законі України «Про місцеве самоврядування в Україні» права конкретних посадових осіб складати протоколи про адміністративні правопорушення у справах про порушення санітарного законодавства.

На наше переконання зазначені заходи можуть покращити ефективність правозастосування у сфері адміністративної відповідальності та сприяти запобіганню порушенням норм санітарного законодавства України в умовах воєнного стану та у повоєнний період.

Список використаних джерел:

1. Кодекс про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>
2. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19.11.1992 № 2801-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>
3. Про систему громадського здоров'я: Закон України від 06.09.2022 № 2573-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2573-20#Text>
4. Деякі питання Державної санітарно-епідеміологічної служби: постанова Кабінету Міністрів України від 29.03.2017 № 348. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/348-2017-п>
5. Положення про Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів: постанова Кабінету Міністрів України від 02.09.2015 № 667. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/667-2015-%D0%BF#Text>
6. Про місцеве самоврядування: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>